

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ลักษณะของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

1.1.1 ความเป็นมาในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 บัญญัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งหมายความว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กำหนดกรอบยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนชุมชน และนโยบายของผู้บริหาร ดังนั้นองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

การวางแผนยุทธศาสตร์พัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นกระบวนการ มองไปข้างหน้า และกำหนดการใช้ทรัพยากรขององค์กร ซึ่งเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ในท้องถิ่น ดังนั้นการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพัฒนาไปในทิศทางใด จำเป็นต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา รวมทั้งยุทธศาสตร์เพื่อแปลงไปสู่การปฏิบัติ แผนยุทธศาสตร์พัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี (พ.ศ.2557-2561) เป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ระยะ 5 ปี โดยอาศัยกระบวนการในการวิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อมเพื่อให้ทราบถึงจุดเด่น จุดด้อย อุปสรรคและโอกาส เพื่อนำมากำหนดทิศทางในการพัฒนา โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์และแนวทางในการพัฒนา เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรและการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งแผนยุทธศาสตร์พัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี (พ.ศ.2557-2561) ได้ดำเนินการทบทวน/ปรับปรุงโดยถือยุทธศาสตร์การพัฒนาเดิมเป็นหลัก และผ่านกระบวนการพิจารณาของคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 เพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปตามนโยบายของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ได้แถลงต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2556

1.1.2 ความสำคัญในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามีความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเป็นแผนพัฒนาที่มุ่งไปสู่สภาพการณ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มุ่งไปสู่สภาพการณ์อันพึงประสงค์ได้อย่างเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง โดยสามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา จึงเป็นการกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ต้องกำหนดถึงสภาพการณ์ที่ต้องการจะบรรลุและแนวทางในการที่จะทำให้บรรลุถึงสภาพการณ์นั้น

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานีตั้งอยู่บนพื้นฐานของการรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้านและเป็นระบบ ทั้งนี้เพื่อให้ได้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

1.1.3 องค์กรในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

1. คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด และนโยบายของผู้บริหาร

2. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีหน้าที่จัดทำร่างแผนพัฒนาให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นกำหนด

1.2 วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายการพัฒนาให้ชัดเจน
2. เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของท้องถิ่น
3. เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี
4. เพื่อแสดงความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาจังหวัด และนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น

1.3 ขั้นตอนการจัดทำ/ทบทวนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี จัดทำ/ทบทวนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เพื่อกำหนดทิศทาง การพัฒนาและห้วงระยะเวลาให้ครอบคลุมแผนพัฒนาสามปี ซึ่งมีแนวทางดำเนินการและขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมการจัดทำ/ทบทวนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

1.1 การจัดทำ/ทบทวนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีและจะต้องกำหนดระยะเวลาดำเนินการให้เหมาะสมเพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาสามปีแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

1.2 การจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งแนวทางการพัฒนา รับทราบปัญหา ความต้องการ ประเด็นการพัฒนา และประเด็นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความช่วยเหลือทางวิชาการและแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อนำมากำหนดแนวทางการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อาจจัดในคราวเดียวกันกับการจัดประชุมประชาคมท้องถิ่นการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยแจ้งวัตถุประสงค์และนำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาของแต่ละประเภทได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

1.3 ทบทวนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยพิจารณาวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนา ว่าควรจะต้องปรับปรุง แก้ไขหรือคงไว้ในประเด็นใด เพื่อจัดทำเป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาฉบับใหม่

1.4 สำหรับข้อมูลในการจัดทำ/ทบทวนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้พิจารณาจากปัญหาความต้องการของประชาชน นโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด นโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ข้อมูลพื้นฐาน จากหน่วยงานต่าง ๆ

1.5 ใช้หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ/ทบทวนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ความต้องการ การวิเคราะห์ศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Swot Analysis) ตลอดจนการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนา

ขั้นตอนที่ 2 คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประชุมมาจัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงพร้อมเหตุผลและความจำเป็น ตามรูปแบบเค้าโครงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

ขั้นตอนที่ 3 คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและประชาคมท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงและให้ความเห็นชอบร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแล้วนำเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 4 ผู้บริหารท้องถิ่น พิจารณานุมัติร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงและประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

1.4 ประโยชน์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถดำเนินการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีเป้าหมาย
2. ประหยัดเวลา บุคลากร และงบประมาณในการดำเนินการ
3. ช่วยให้สามารถวิเคราะห์หรือศึกษาแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างเป็นระบบ มีแนวทางการพัฒนาและมีเป้าหมายที่ชัดเจน
4. ช่วยให้ทราบถึงแผนการที่จะดำเนินการพัฒนาในช่วง 5 ปี
5. ช่วยให้ทราบถึงความเชื่อมโยง ระหว่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาจังหวัด และแผนกลุ่มจังหวัด ฯ แผนพัฒนาประเทศ แผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด